

Na návšteve: U člena Predstavenstva SPPK Igora Jakubičku

Do Poľnohospodárskeho družstva DEVIO Nové Sady prišiel Igor Jakubička v roku 1990 ako čerstvý inžinier mechanizátor. Svoju profesijnú kariéru začínal v montérkach ako traktorista a dielenský opravár, postupne ako pomocný agromechanizátor a linkár pri poľných prácach. Na prácu mechanizátora si musel počkať do roku 1994, kedy z pozície odišiel do dôchodku jeho predchodca. V roku 2009 bol zvolený za podpredsedu a od 1. januára 2013 za výkonného podpredsedu. Ivan Oravec sa v tom čase odsunul do úzadia, aj keď stále pôsobil ako predseda družstva. Od marca 2014 je Igor Jakubička predsedom PD DEVIO Nové Sady, ktoré aktuálne hospodári na približne 4500 ha pôdy v katastri deviatich obcí na rozhraní okresov Nitra, Topoľčany a Hlohovec. Podnik zamestnáva 155 ľudí a do veľkej miery sa zameriava aj na chov hovädzieho dobytku a stratových ošípaných. „Jeden z mojich kamarátov predsedov, ktorý úplne zrušil živočíšnu výrobu pred 20 rokmi, tvrdí, že predsedovia, ktorí robia dlhodobu vedome stratu v živočíšnej výrobe, by mali byť trestne stíhaní. Takže ja a aj mnohí ďalší poľnohospodári by sme mali byť podľa tohto tvrdenia už dávno v base,“ hovorí predseda PD DEVIO Nové Sady a člen Predstavenstva Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory Igor Jakubička.

Mnohí hovorili o roku 2021, že to bude prelomový rok, kedy by sa mohla dať hrubá čiara za tým, čo bolo a že sa pripraví nová stratégia poľnohospodárskej politiky, s ktorou by mohli byť poľnohospodári a potravinári naozaj spokojní. Zároveň sme tu mali šíriacu sa pandémiu a zvyšujúce sa náklady vstupov, energií, ale aj africký mor ošípaných a boj za navýšenie odbytových cien. Ako by ste zhodnotili minulý rok Vy?

Z hľadiska výsledkov v rastlinnej výrobe patril rok 2021 medzi lepšie. Rok 2021 bol rokom, kedy raketovo vystrelili ceny komodít rastlinnej výroby. V rámci afrického moru ošípaných sme museli byť v pozore, aj keď je africký mor a dúfam, že aj bude, ďaleko od nás. Opatrenia sme ale sprísnil, čo nás stálo nemalé finančné prostriedky.

V rámci produkcie ošípaných sme u nás zaznamenali medziročný výpadok v realizačných cenách o ďalších 0,14 €/kg. Čo sa týka mlieka, sme, žiaľ, neobhájili výsledok z roku 2020. Vyprodukovali sme slušných 9,2 mil. litrov mlieka, čo predstavovalo medziročný pokles o 500-tisíc litrov. Neskutočne však rástli ceny kŕmnych komodít, čo prinieslo aj veľa rokovanií o odbytových cenách mlieka v mliekarenskom sektore na ďalšie obdobie. Bol to určite náročný rok.

Ako hodnotíte prípravu Spoločnej poľnohospodárskej politiky na nové obdobie? Poučili sme sa z minulosti? Bude lepšie nastavená, ako tie predošlé?

Nemyslím si, že bude lepšie nastavená. Stále platí, že nás vnímajú v Európskej únii ako málo významnú krajinu, ktorá nemusí nič vyrábať a produkovať, ale len poslúchať. Nové ekoschémy nám prinesú omnoho viac práce a povinností za menej peňazí. Očakávame tiež zvýšené náklady z titulu prejazdov a presunov strojov, pretože už od jesene nás čaká delenie kultúrnych dielov, tomu sa nevyhneme. Pri tej štruktúre, ktorú máme u nás na podniku, však nemáme inú možnosť, len sa do ekoschémy zapojiť.

Príprava intervenčnej stratégie sa za bývalého vedenia ministerstva riešila svojsky a bez počúvania druhej strany. Na pripomienkovanie dôležitých dokumentov zostalo veľmi málo času. Dá sa povedať, že sme postavení pred hotovú vec. Keď budeme poznať výslednú verziu s jasnými pravidlami, budeme sa musieť aktívne zapojiť a tvrdo pracovať, aby sme v podnikoch nič nepodcenili.

Ako hodnotíte zapojenie Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory do procesu prípravy Strategického plánu SPP?

Ak by komora do toho procesu nezasahovala a nebúšila by do podstatných problémov, tak by to dopadlo zrejme ešte horšie. Prácu komory a špeciálne jej predsedu Emila Macha hodnotím veľmi pozitívne. Podarilo sa nakoniec vybojovať viac podpôr pre dojnice, aj keď to do poslednej chvíle nevyzeralo príliš ružovo. Samozrejme, sú tam aj veci, s ktorými komora bojuje ďalej a možno ich ani nevybojuje. Určité veci však nedokážeme zmeniť, pretože si ich vyžadujú samotné európske inštitúcie.

Slovenský zväz prvovýrobcov mlieka žiadal na zastabilizovanie situácie v sektore finančnú pomoc vo výške 35 mil. eur. Minister nedávno prisľúbil 10 mil. eur. Bude to dostatočná pomoc?

Tých 35 mil. eur nebolo len tak vystrelených od pása. Suma bola kvantifikovaná v závislosti od zvýšených vstupov. Ak bude finančná pomoc na vyprodukované množstvo mlieka, tak to pre náš podnik nebude znamenať, že sme zahojení. Je to skôr na sanovanie strát, ktoré rapídne stúpali od žatvy minulého roku. Ale ako sa hovorí „keď neprší, aspoň kvapká.“

U nás je mlieko nosnou komoditou. Aktuálne máme 910 dojníc. Mesačné tržby za mlieko nám pokryjú mzdy a odvody pre 155 zamestnancov. Plánujeme v tejto oblasti aj investíciu v hodnote asi 200-tisíc eur, takže táto téma je pre nás mimoriadne dôležitá a každá podpora sa ráta.

Váš podnik sa do veľkej miery zameriava aj na chov ošípaných. Máme tu však africký mor ošípaných a realizačné ceny sú na extrémne nízkych hodnotách. Ako to vidíte s chovom ošípaných do budúcnosti vo vašom podniku?

Keď mám odpovedať ako ekonóm, tak poviem, že sa chov ošípaných neoplatí. Ale ak mám odpovedať ako predseda družstva a pokračovateľ vízie Ivana Oravca, tak poviem, že chceme prispieť k udržaniu aspoň tej sebestačnosti, ktorú na Slovensku máme, pretože nám stále záleží na tom, ako bude vyzerať slovenský vidiek. Sme stále optimisti a veríme, že situácia sa zlepší.

Pri klesajúcich stavoch ošípaných v krajine sme si mysleli, že sa to niekde zastabilizuje a aj štát si konečne uvedomí vážnosť situácie v sektore. No nedeje sa vôbec nič. Aj na poslednom stretnutí so zástupcami ministerstva sme za zväz chovateľov prízvukovali, že len systémové opatrenia môžu zastabilizovať tento sektor. Inak nám hrozí, že o dva-tri roky nebude na našich stoloch slovenský bravčový rezeň.

Silnejšie podniky dokážu sanovať straty v živočíšnej výrobe z inej časti výroby, ale donekonečna to takto nemôže fungovať. Ďalší problém môže byť personálny, časom nebude mať kto pri ošípaných

robiť.

Ako vyzerá vaša rastlinná výroba? Ktoré plodiny sú u vás prioritné?

Vďaka živočíšnej výrobe sa počet pestovaných plodín každoročne pohybuje od deväť do dvanásť na celkovej výmere približne 4500 ha. Rastlinnú výrobu máme naozaj rozmanitú. Vyrábame si tiež vlastné krmné zmesi, takže časť produkcie zostáva u nás a prejde cez výrobnú. Ak sa teda porovnávame s nejakým podnikom len s rastlinnou výrobou, tak približne 4000 ton produkcie zrnín nám prejde cez zvieratá, nepredáme ich ako tržné plodiny. Ďalších cca 700 ha je vyčlenených na výrobu objemových krmív. Ak by sme u nás nemali to spojenie so živočíšnou výrobou, tak by nás v podniku jednak toľko nepracovalo a jednak by to bolo oveľa jednoduchšie.

Našimi nosnými plodinami sú repka, pšenica, sladovnícky jačmeň, kukurica na zrno a cukrová repa, ktorá sa však postupne dostáva v rámci rastlinnej výroby na chvost.

Vy ste novým členom Predstavenstva SPPK.

Aké sú priority predstavenstva do ďalšieho obdobia? A aké sú Vaše osobné priority v rámci predstavenstva?

Prioritou určite musí byť sledovanie aktuálnej situácie okolo intervenčnej stratégie. Znepokojujú nás aj vyjadrenia k III. pilieru a kritika formy podpory zo strany ministerstva.

Prioritou musí byť zlepšenie situácie na Slovenskom pozemkovom fonde, ktorý je momentálne skoro nefunkčný. Určite nepracuje štýlom a tempom, akým by pracovať mal.

V neposlednom rade musíme docieľať, aby nás poľnohospodárov začala Pôdohospodárska platobná agentúra vnímať ako poctivých poľnohospodárov pracujúcich v maštali a na pôde, teda výrobcov potravín, nielen ako žiadateľov a poberateľov dotácií. V iných štátoch si poľnohospodára omnoho viac vážia. Verím, že sa ešte dožijem lepšieho vnímania slovenského poľnohospodárstva zo strany štátu, ale aj spoločnosti.